

A MAGYARORSZÁGI
DIGITALIZÁCIÓ
SZOLGÁLATÁBAN

A nyílt tudomány pénzügyi vonatkozásai

Dr. Lencsés Ákos
adatgazdász

- NKFI Hivatal nyílt tudományos állásfoglalás – 2021. október
- UNESCO nyílt tudományos irányelvek – 2021. november
- Európai Bizottság jelentése a kutatásértékelés megújításáról – 2021. november
- G6 nyílt tudományos állásfoglalás – 2021. december
- Franciaország: a kutatási adatok kezelése jogi kötelezettség – 2021. december
- USA: OSTP iránymutatás – 2022. augusztus
- Coalition for Advancing Research Assessment Agreement (CoARA) – 2022. október

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

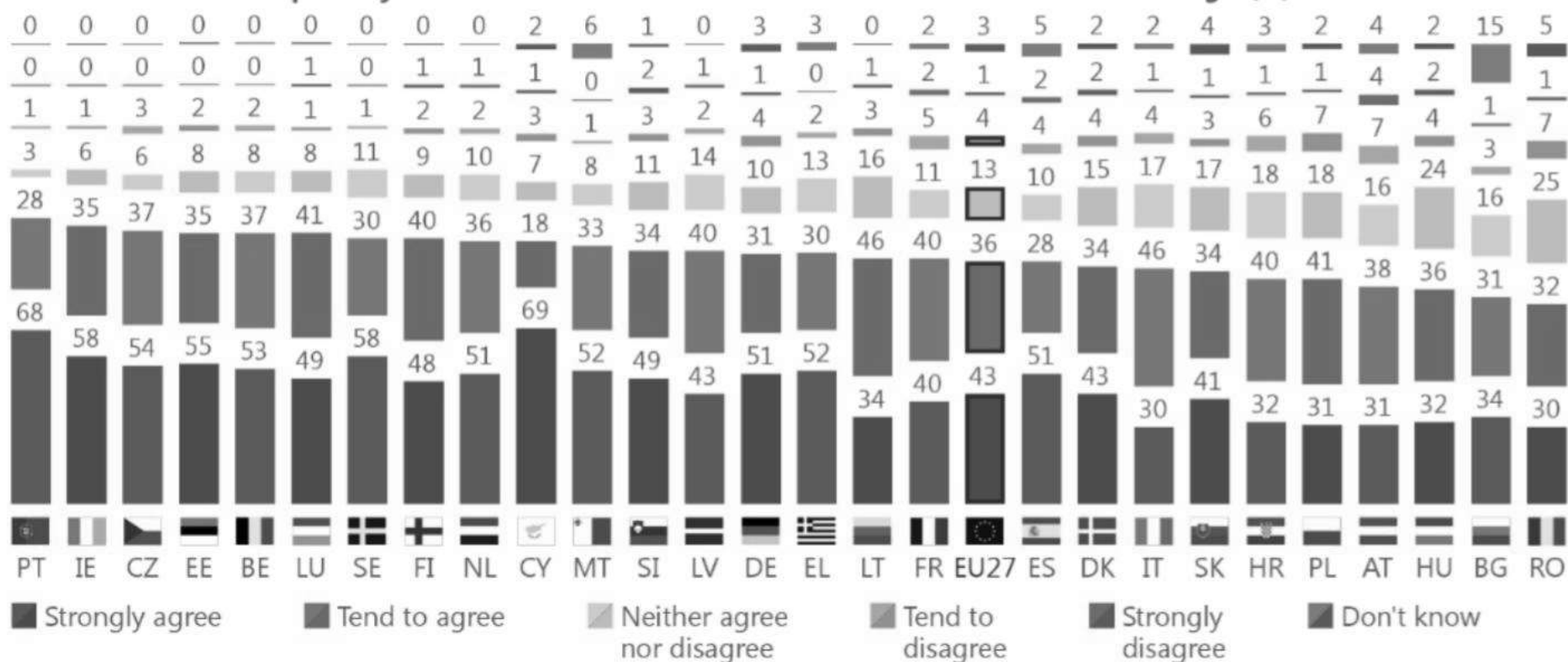

Európai Bizottság

QA9.5 The following are some statements that people have made about science or technology. For each statement, please indicate to what extent you agree or disagree.

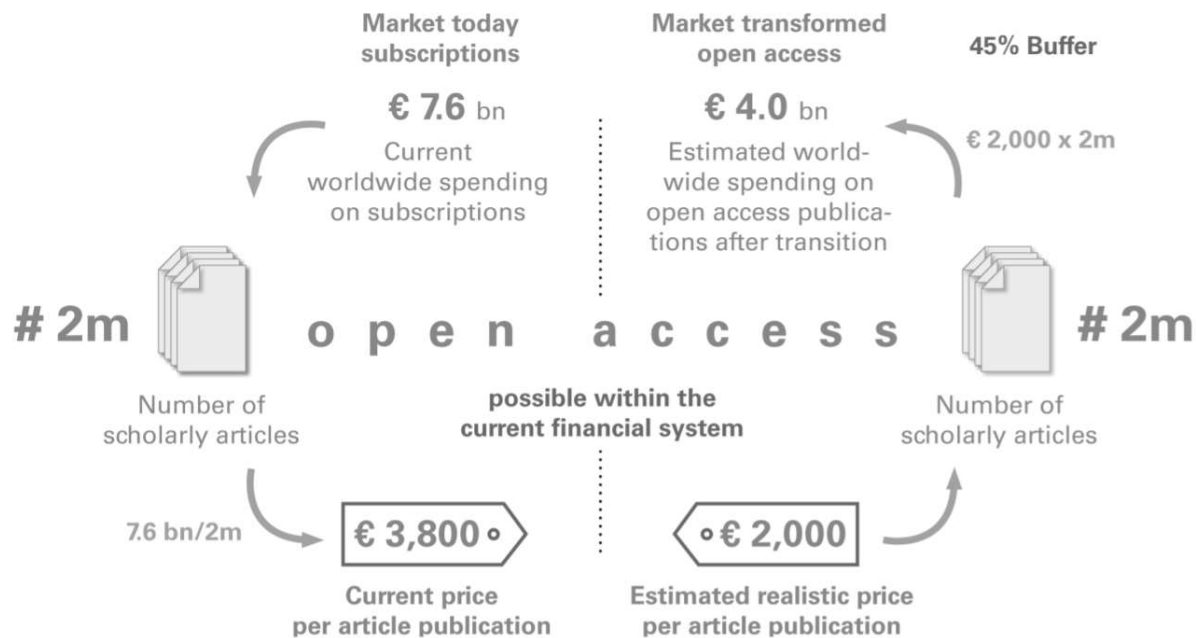
The results of publicly funded research should be made available online free of charge (%)

Forrás: European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology (2021)

Pénzügyi szempontból a leginkább ismert, legtöbbet kutatott területe a nyílt tudománynak.

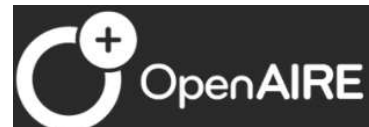
Worldwide Publishing Market

- A cikkhez kötődő kutatási tevékenység összhangban van a hagyományos kutatási paradigmával
- A kutatók tevékenységében közvetlen megjelennek a pénzügyi feladatok (APC)
- Könnyen meghatározható és ellenőrizhető a követelményrendszer
- Az egyértelműség miatt hangsúlyosan jelenik meg a pályázati és finanszírozási rendszerben

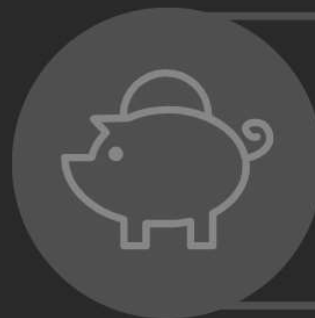
Kép forrása: https://oa2020.org/wp-content/uploads/OA2020_Conceptual_Framework.pdf

- A kutatók számára gyakran nem egyénileg jelentkezik a kiadások. Az adatkezeléssel járó költségek általában intézményi vagy konzorciumi szinten érvényesülnek. A költségek jelentős részét teszi ki a munkaerő-ráfordítás, a hozzáértő szakemberek biztosítása
- Több pályázati kötelezettség megjelenik, ezek ellenőrzése azonban gyakran nem egyértelmű
  - Adatkezelési terv
  - FAIR-alapelvek
- Egyes nemzetközi pályázatoknál már kötelező forrást elkülöníteni az adatkezelésre, beleértve a személyi kiadásokat is

What will it cost to manage and share my data?

✓ What to cost in?

Infrastructure costs

- Digitisation
- Storage
- Licensing and Security
- Sharing and Re-use
- Archiving

... and

Skills costs

- Data wrangling
- Description and Documentation
- Metadata generation
- Formatting and Cleaning
- Consent and Anonymisation

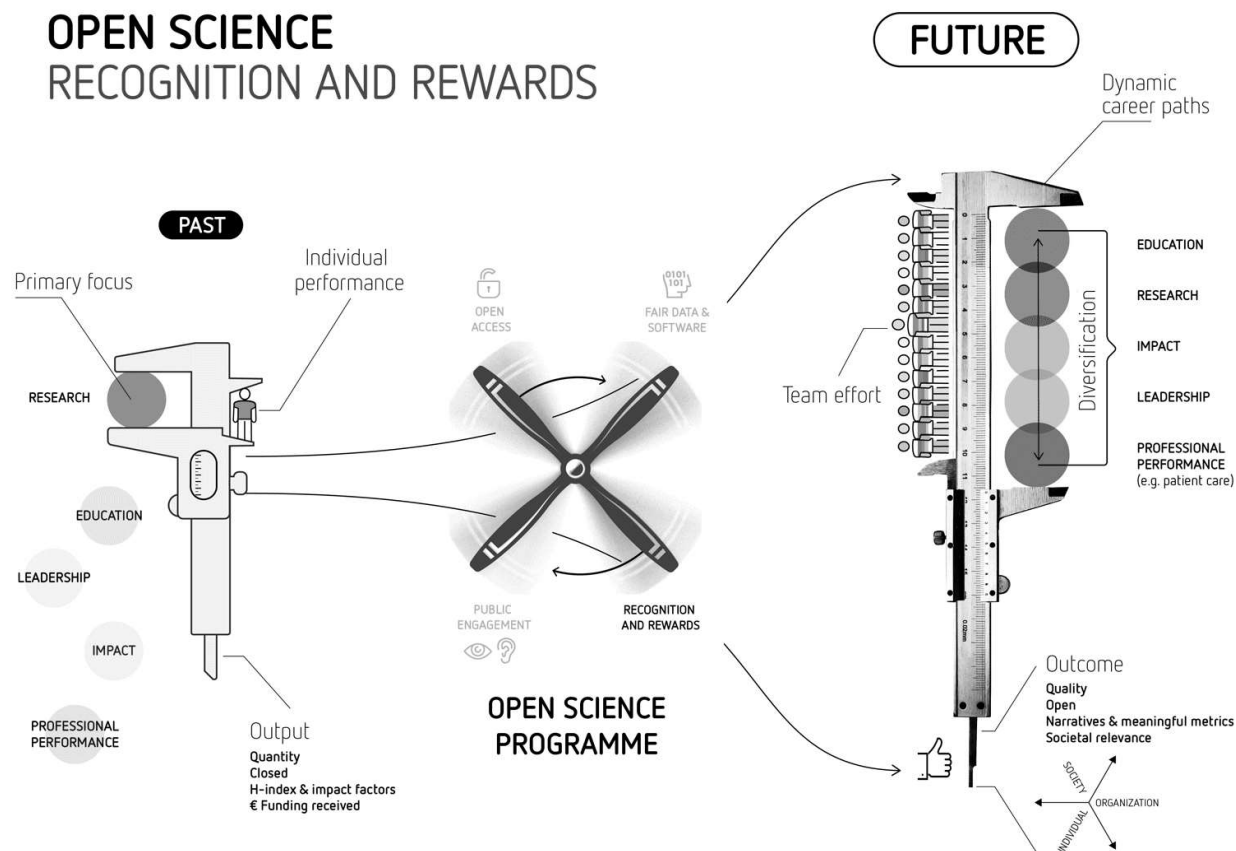
Kép forrása: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4548344>

- Pénzügyi szempontból várhatóan a legnagyobb hatású része a nyílt tudománynak
- Az eddigi, publikációkra és hivatkozásokra építő rendszer könnyen számszerűsíthető, ellenőrizhető, nyomon követhető
- A nyílt tudományos szempontok megfogalmazása a kutatásértékelésben nehezen uniformizálható, nehezen ellenőrizhető

Utrecht University

OPEN SCIENCE RECOGNITION AND REWARDS

Kép forrása: <https://www.uu.nl/en/research/open-science/tracks/recognition-and-rewards>

A nyílt tudományos rendszernek fontos eleme az együttműködés, ami sok esetben megkönnyíti a finanszírozási kérdések kezelését

- Kutatási adat-repozitóriumok központi finanszírozása (Zenodo, ELKH)
- Konzorciumi open access szerződések (EISZ, SCOAP³)
- Digitális kutatási infrastruktúra (EOSC)
- Preprint szerverek üzemeltetése, repozitóriumi közös keresők (Unpaywall, CORE, BASE)

Példák a kutatási tevékenység pénzügyi vonatkozásainak becslésére 1.

A brit JISC 2021 elején vizsgálta 6 egyedi azonosító megtérülési mutatóit: DOI, ORCID, ROR, RAiD, Crossref Grants

UK PID Consortium Cost-Benefit Analysis

21st June 2021

- Ötéves időtávban 5,76 millió GBP (kb. 2,7 milliárd forint) értékű munkaerő-megtakarítás várható csak a DOI és az ORCID rendszerszintű használatától.
- A lényegi megtakarítás nem innen származik, hanem a megfelelő metaadatok használatának köszönhető hatékonyabb K+F döntéshozatali mechanizmusokból. Ennek gazdasági értékét éves szinten 420 millió GBP-re (kb. 195 milliárd forintra) becsülik.
- Az állandó azonosítók használatát rendszerszintű fejlesztésnek és befektetésnek fogják fel.

Josh Brown, Phill Jones, Alice Meadows, Fiona Murphy, Paul Clayton. (2021). UK PID Consortium: Cost-Benefit Analysis. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4772627>

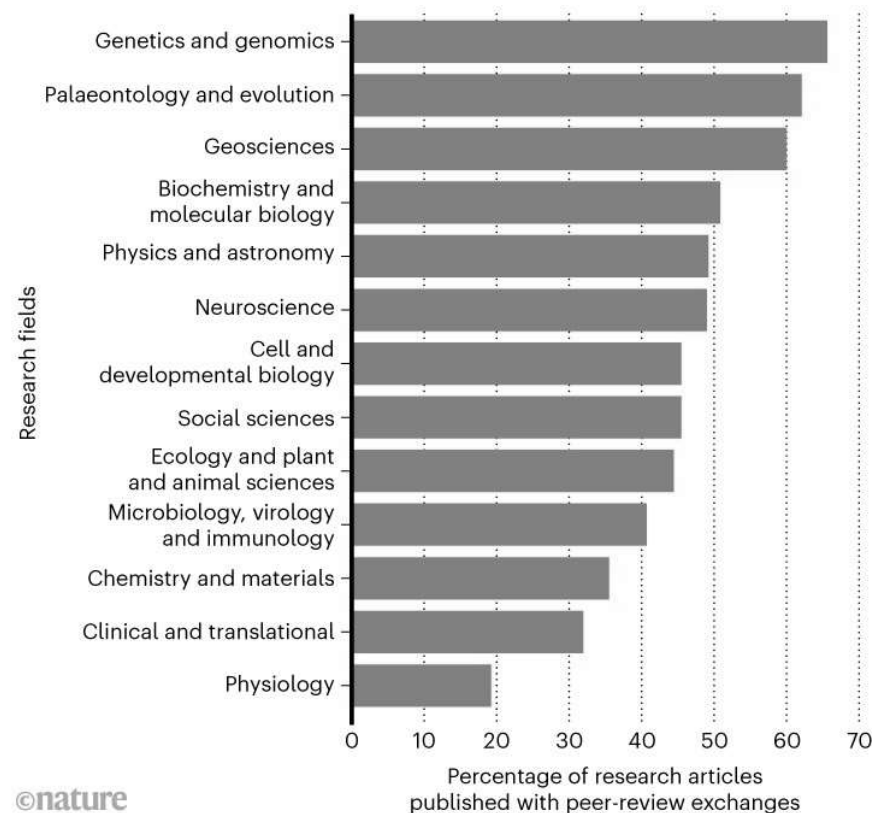
Példák a kutatási tevékenység pénzügyi vonatkozásainak becslésére 2.

- Aczél Balázs (ELTE) és munkatársai az ingyenesen végzett lektorálási tevékenység értékét becsülték (a háztartási munka statisztikai becslésének mintájára). Évente globálisan 100-130 millió munkaóráról van szó, ami csak az amerikai, brit és kínai kutatók esetén 2,5 milliárd USD (közel 900 milliárd forint) összeget jelent.
<https://doi.org/10.1186/s41073-021-00118-2>
- A Nature 2021-ben lehetőséget biztosított, hogy a cikkek bírálói nyílt módon végezzék a lektorálási folyamatot. Az első év tapasztalatai szerint a kutatók jelentős része támogatja a lektorálás nyitottabbá válását, ami segíthet ezt az elemet beépíteni a kutatásértékelési rendszerekbe:
<https://doi.org/10.1038/d41586-022-00493-w>

Kép forrása: <https://doi.org/10.1038/d41586-022-00493-w>

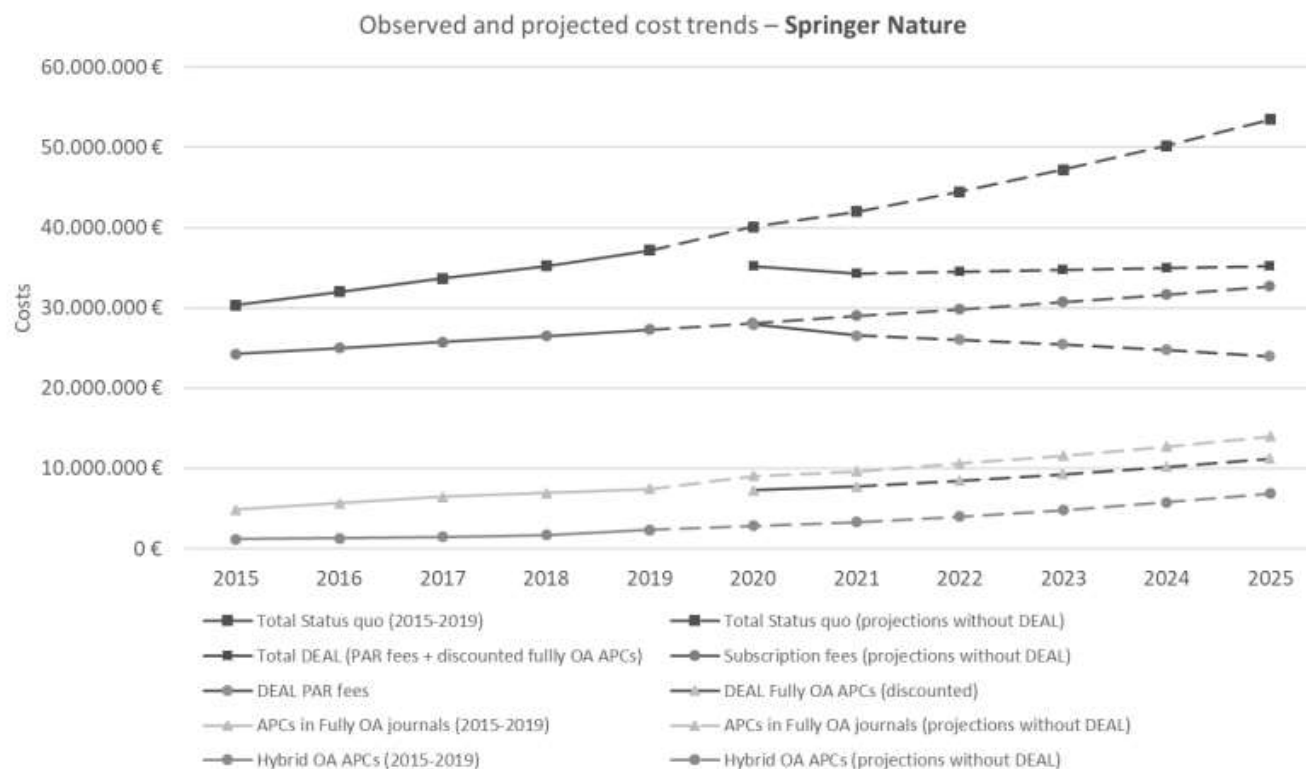
PEER REVIEW OPENS UP

In 2021 and 2022, transparent peer-review comments were published alongside many *Nature* research articles. In total, 447 out of 974 articles in 2021 were published with anonymous referee reports. By 1 February 2022, it was 30 out of 61 articles.

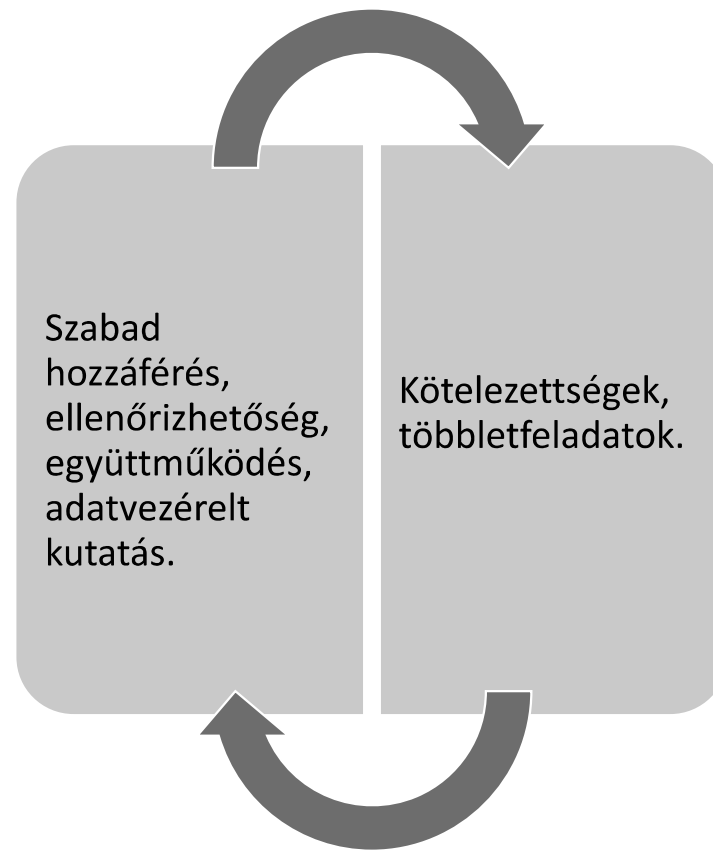

Példák a kutatási tevékenység pénzügyi vonatkozásainak becslésére 3.

- A Max Planck Digital Library munkatársai interaktív segédletet készítettek a transzformatív open access szerződések pénzügyi előrejelzésére
- A segédlet intézményi és kiadói szinten, több forgatókönyv alapján szolgáltat adatokat az intézményi és országos döntéshozók számára

Ralf Schimmer, Ádám Dér, Colleen Campbell (2021). The DEAL Cost Modeling Tool: A practical contribution for evaluating the impact and costs of transformative open access publishing agreements. <https://doi.org/10.17617/2.3331716>

National Initiatives for Open Science in Europe – H2020 Research and Innovation action
– contract no. 857645

Köszönöm a figyelmet!

www.kifu.gov.hu

Dr. Lencsés Ákos
adatgazdász
lencses.akos@kifu.gov.hu

2022. október 25.

A MAGYARORSZÁGI
DIGITALIZÁCIÓ
SZOLGÁLATÁBAN